

Tal kors och tvärs

Runt omkring oss finns det fullt av tal: antal, årtal, talserier, lyckotal, olyckstal, udda tal, jämna tal, primtal, pyttesmå tal och gigantiskt stora tal. Det finns även gott om nummer: husnummer, telefonnummer, hattnummer, postnummer, artikelnummer, bilnummer, skonummer, kragnummer, könummer, lottnummer, bussnummer, passnummer, IP-nummer, turnummer och otursnummer. Tack vare våra tio siffror kan vi presentera tal, nummer och en massa annat som datum, klockslag, temperatur och prisuppgifter.

Våra elever måste få många tillfällen att arbeta med siffror och tal på flera sätt – att lösa "korsord" är ett. Här gäller det att sätta siffrorna kors och tvärs i krysset så att tal bildas.

Precis som med vanliga korsord med bokstäver, är det svårt att veta vem som är den ursprungliga upphovsmannen till korsord med siffror. Det går exempelvis att hitta sifferkorsord på tidningars pysselsidor, i kluringböcker och naturligtvis på webben.

Det är praktiskt att ha ett antal självgående matematikuppgifter eller aktiviteter i klassrummet som elever kan jobba med på egen hand när de väntar på hjälp eller har blivit klara med andra uppgifter.

Krysset är uppbyggt som ett vanligt korsord. Det går att börja med vilken uppgift som helst. Läs texten, fundera ut svaret och skriv sedan in det vid respektive pil, med en siffra i varje ruta. Uppgifterna är av blandad art, ibland är det en faktauppgift, ibland krävs att en beräkning görs. En del frågor kan vara svårare än andra att besvara, men de svar som redan finns kan kanske ge hjälp. På så sätt blir krysset lättare och lättare att lösa.

Krysset till höger är konstruerat för elever på låg- och mellanstadiet. På Nämnaren på nätet finns lösningen och dessutom fler kryss att ladda ner.

Låt eleverna konstruera egna kryss. Det är relativt enkelt att göra sifferkryss jämfört med att använda bokstäver som ska bilda ord. Antingen kan eleverna få helt fria händer när de gör kryssen, men det kan också vara klokt att sätta upp vissa begränsningar som att merparten av frågorna ska ta upp ett specifikt matematiskt innehåll eller att det bara får vara ett maximalt antal siffror i ett tal.

Ni som har eller gör egna kryss får gärna skicka dem till oss så kan vi bygga upp en gemensam samling av sifferkryss.

Lycka till!

namnaren@ncm.gu.se

sifferkryss

Skriv tvåhundrafemtioetusensjuhundrasextiotre baklänges.

Vad får du om du först halverar 180 och sedan halverar det nya talet en gång till?

Vilken siffra står den romerska bokstaven V för?

Vilka siffror ska talserien fortsätta med?
1, 9, 2, 8, 3, 7, _, _, _

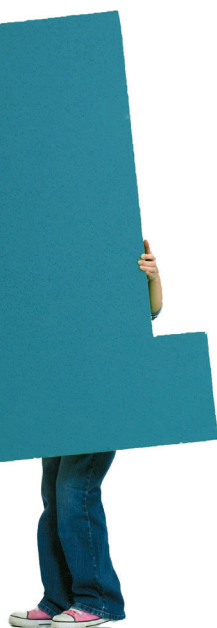
Om man delar ett tal i tre lika stora delar och sedan multiplicerar en av delarna med 4, så får man talet 76. Vilket var ursprungstalet?

Vad är hälften av 162?

En saftdunk rymmer 3 liter. Saften ska blandas med 5 delar vatten. Hur många liter saft blir det?

En bok har 153 sidor. Hur många sidor har du läst när du har hunnit igenom $\frac{1}{3}$ av boken?

Runt en hundgård som var 7 meter lång och 4 meter bred skulle man sätta upp ett staket. Hur många meter blir hela staket?

N

Nämaren på nätet

sifferkryss

Skriv tvåhundrafemtioetusensjuhundrasextiotre baklänges.

Vad får du om du först halverar 180 och sedan halverar det nya talet en gång till?

Vilken siffra står den romerska bokstaven V för?

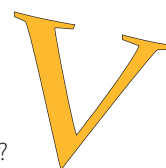
Vilka siffror ska talserien fortsätta med?
1, 9, 2, 8, 3, 7, _ , _ , _ .

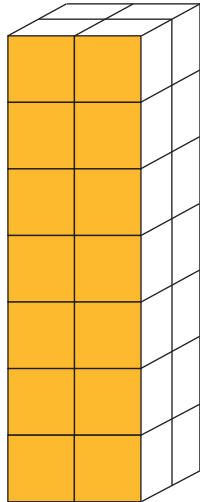
Om man delar ett tal i tre lika stora delar och sedan multiplicerar en av delarna med 4, så får man talet 76. Vilket var ursprungstalet?

En saftdunk rymmer 3 liter. Saften ska blandas med 5 delar vatten. Hur många liter saft blir det?

En bok har 153 sidor. Hur många sidor har du läst när du har hunnit igenom 1/3 av boken?

Runt en hundgård som var 7 meter lång och 4 meter bred skulle man sätta upp ett staket. Hur många meter blir hela staket?

Hur många kuber finns det i figuren?

En bok har kostat 179 kronor men kostar nu 139 kronor. Hur stor är prissänkningen?

Hur mycket har du om du har en tusenlapp, tre hundralappar, två tior och fyra enkronor?

Vilket tal är det romerska talet XXXVII?

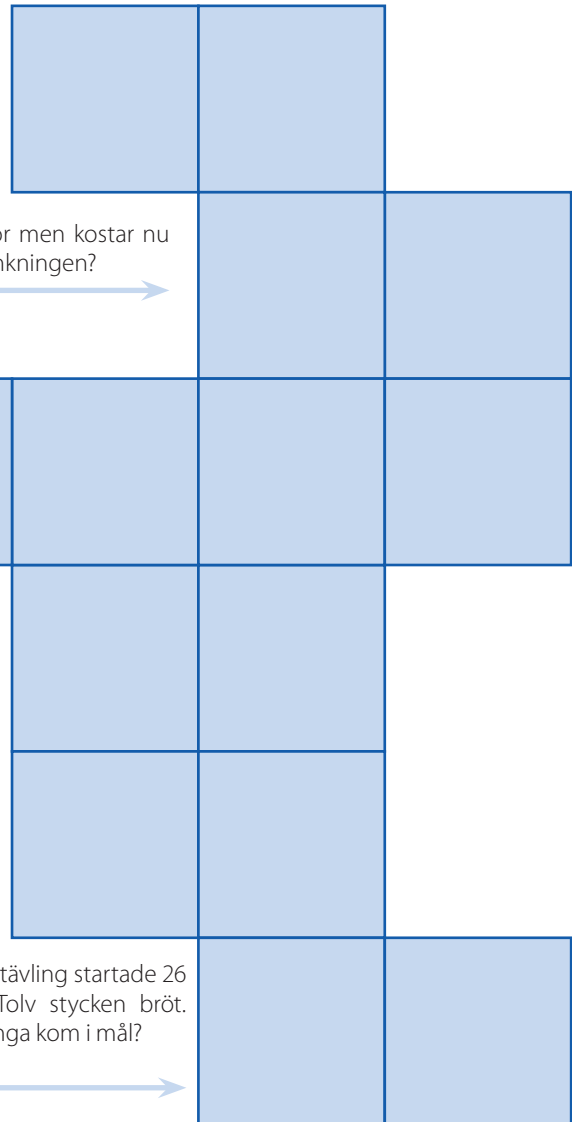
Fortsätt talserien 3, 6, 9, 12, _.

I en skidtävling startade 26 elever. Tolv stycken bröt. Hur många kom i mål?

siffreryss

Omvandla talet 471285 så att alla jämna siffror kommer före de udda. Sortera dem sedan i storleksordning med högsta siffran först.

sifferkryss

Temperaturen stiger från -5 till $+8$. Hur många grader har temperaturen höjts?

Skriv femtusenniohundratjugofyra med siffror.

En påse innehåller fem apelsiner. Hur många apelsiner innehåller tre påsar?

Bilda det minsta talet av siffrorna 4, 6, 2 och 5.

Med en gastub kan man blåsa upp 400 ballonger. Hur många hela ballonger blir det om man räknar med att det brukar gå sönder två ballonger på varje hundratal uppblåsta?

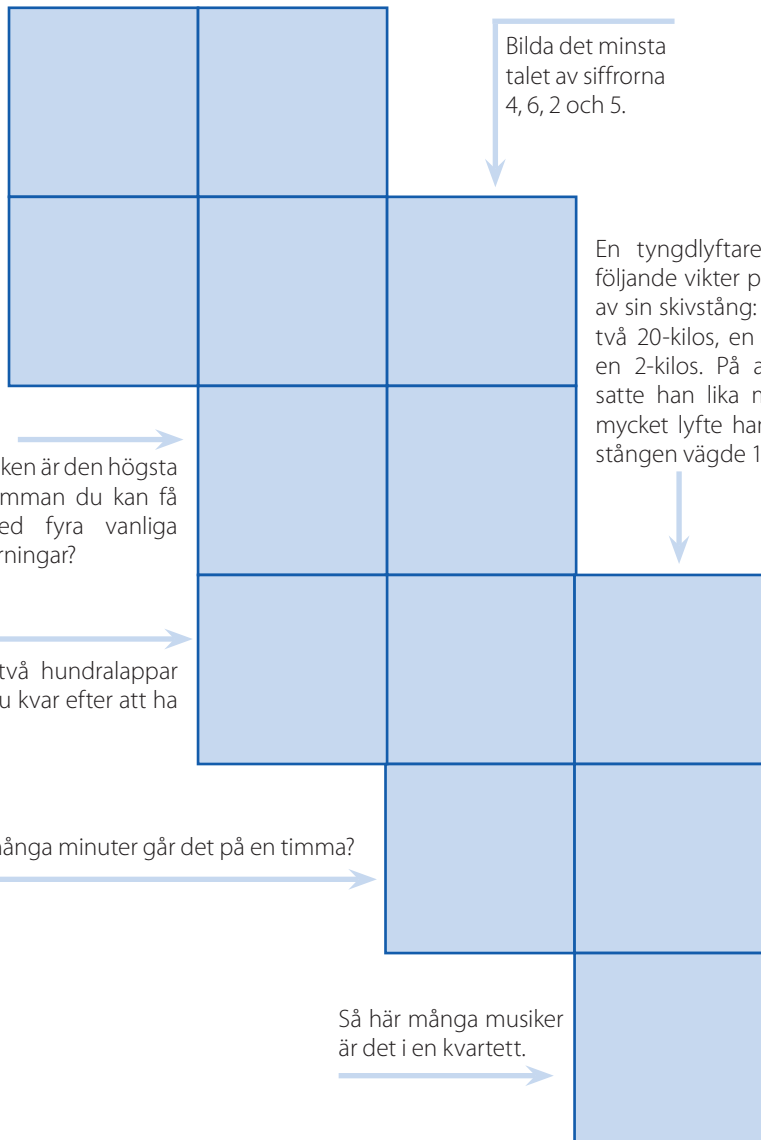
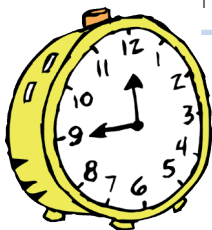
En tyngdlyftare placerade följande vikter på ena sidan av sin skivstång: en 50-kilos, två 20-kilos, en 5-kilos och en 2-kilos. På andra sidan satte han lika mycket. Hur mycket lyfte han om själva stängen vägde 10 kg?

Vilken är den högsta summan du kan få med fyra vanliga tärningar?

Du har en femhunderalapp, två hundralappar och tre tior. Hur mycket har du kvar efter att ha handlat för 278 kronor?

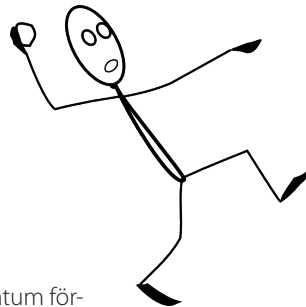
Hur många minuter går det på en timma?

Så här många musiker är det i en kvartett.

sifferkryss

På idrotten kastade Siri sin boll 29 meter. Erik kastade sju meter kortare. Hur långt kastade Erik?

Vilket datum förknippar man oftast med otur, särskilt om det är en fredag?

Dela ett tal, först en gång, sedan en gång till. Vilket var ursprungstalet om du fick talet 21 efter delningarna?

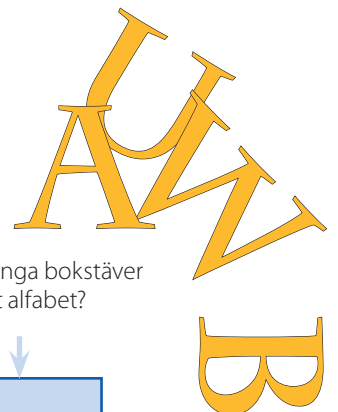
Hur många prickar har en vanlig tärning?

Gör talet 15 dubbelt så stort. Lägg till åtta. Vilket tal har du nu?

Hur många bokstäver har vårt alfabet?

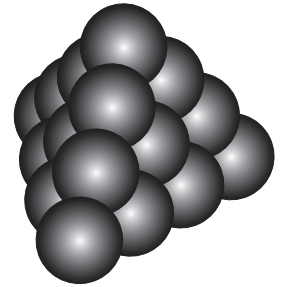
I en bokhylla finns det 20 böcker som var olika tjocka. Hälften var 2 cm tjocka, sex stycken var 3 cm och resten var 1 cm tjocka. Vilken bredd hade böckerna tillsammans?

En boll kostar 58 kr och ett hopprep kostar 32 kr. Hur mycket kostar de tillsammans?

sifferkryss

Ett golfhål är 125 meter långt. En golfspelare slår 113 meter. Hur långt har hon kvar?

Hur många kulor finns i den tresidiga pyramiden?

Hur många dagar har ett vanligt år?

Skriv tvåhundra-trettionio med siffror.

Vad blev resultatet av pilkastningen?

Hur många timmar är du vaken på ett dygn när du har sovit nio timmar på natten?

Skriv talet femhundra-femtioett med siffror.

En lastbil har tre hjulpar och under flaket finns ett reservhjul. Hur många däck behövs om man vill byta däck på fyra sådana lastbilar.

Vad är hälften av 110?

sifferkryss

talet mellan 14 och 16

två dussin

På skolan finns det tre klasser. Det går 21 elever i varje klass. Hur många elever är det tillsammans?

antal kort i en vanlig kortlek

Hur många kronor har du om du har fyra tior och sex enkronor?

hälften av 44

På parkeringen står det 10 gröna bilar, 11 röda bilar och 11 blå bilar. Hur många bilar är finns på parkeringen?

talet sjuttioett med siffror

Du har 50 kronor och handlar för 23 kronor. Hur mycket har du kvar?

datum på julafton

Vilket tal är det romerska talet XII?

krysslösningar

